

EDINOST

„EDINOST“
Izhaja po trikrat na teden v šestih iz-
dankih ob sarkih, četrtek in
sobota. Zjutranje izdanje iz-
haja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7.
uri večer. — Obojno izdanje stane:
za eno leto . . . 1.50, izven Avstrije f. 1.40
za tri mesece . . . 2.50 „ „ „ „ „ „ „ „
za pol leta . . . 5.00 „ „ „ „ „ „ „ „
za vsa leta . . . 10.00 „ „ „ „ „ „ „ „
Na naročbe brez priložne naročilne se
ne jemlje svr.
Posamične številke se dobivajo v pro-
dajalnicah tobaka v Trstu po 20 avc.,
izven Trsta po 25 avc. Sobotno večerno
izdanje v Trstu 4 avc., izven Trsta 5 avc.

Oglasni se račun po tarifu v petiti; za
naslov: z dobrotami črkami se plačuje
prostor, kolikor obsega razpisni vrti.
Poslana, omenjena in javnena, da-
mači oglasni itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dupli naj se pošiljajo uroditelju:
ulica Casanova št. 13. Vse pismo mora
biti frankovano, ker sofrankovano se ne
spravljajo. Nakopi se ne vračajo.

Narodna, reklamirajo in oglašje spro-
jama upravnika ulica Molina pic-
cole št. 3, II. nadst. Odprto reklamirajo
se preste poštnice.

„Edinost je moč.“

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Preosnova davkov in volilna preosnova.

Čudno je, rekli bi bili kmalu, toda pri nas se nam ne vidi nobena stvar več čudna, ker je ravno vse — čudno, nenavadno. Vsa-
kako pa se mora videti čudno onemu, ki ne
pozna avstrijskih odnošajev, da se usoda vo-
lilne preosnove ima določiti v permanentnem
— davčnem odseku. Res je sicer, da
je uredba volilnega reda v zvezi z obstoje-
čim davčnim sistemom, dokler velja načelo,
da treba ohraniti volilni cenzus, to je, dokler
je podeljenje volilne pravice zavisno od okol-
nosti, da-li kdo plačuje toliko in toliko davka
v denarju. Ali pri nas je razmerje med pre-
osnovo davkov in volilno preosnovo pravi
narobe-svet. Mesto da bi pri preosnovi dav-
kov stranke mislile le na pravičnejše razde-
ljenje državnih bremen, odnosno na razbre-
menjenje onih siromašnih krogov, ki so pla-
čevali dosedaj veliko preveč in primeri z
imovitniki in bogatini, se pa ves prepričuje
o tem, kako utegne dognana preosnova dav-
kov uplivati glede na poslastno stanje
po jedinih strank. Vsa pozornost strank
je obrnena jedino le na vprašanje, koliko in
koliko mandatov utegne dobiti ali izgubiti
ta ali ona stranka, ako se preosnova davkov
dožene takó ali takó. Po taki strankarski
sebičnosti izpodmaknili so vprašanje pre-
osnove davkov naravno njega podlago. Po
taki poti mora preosnova davkov zgrešiti
svoj pravi smoter — pravičnejše razdeljenje
bremen. Po našem menenju je preosnova dav-
kov strogo gospodarsko vprašanje, pri nas
pa se je prelevilo v strogo političko
vprašanje. Živa duša si pri nas ne beli
svojih las s pomisleki, da-li ta ali oni način
preosnove davkov res dovede do onega go-
spodarskega efekta, kakorinega si mora že-
leti vsakdo, ki smatra to vprašanje tim, kar
je — gospodarskim. Marveč jih prešinja je-
dina skrb, da ne bi po preosnovi davkov
tripela njih — politička posest.

To pehanje strank pri preosnovi davkov
za političke koristi odgovarja pa po-
polnoma postanku in nravi sedaj gospodujo-
čega koalicijskega sistema. Znano je, kakov
hrup, strah in trepet je nastal med gos-
podarstvenimi strankami — nemškimi liberalci,
konservativci in Poljaki — ko je grof Taaffe
v oktobru leta 1893 vrgel v zbornico svoj
načrt za volilno preosnovo. Pravi vihar ne-
volje dvignil se je takrat proti ministerskemu
predsedniku, dasi je bila javna tajnost, da
grof Taaffe ni prišel se svojim načrtom iz
lastnega nagiba, nego po višji volji, po
volji Onega, ki v svoji modrosti dobro ra-

zume znamenja časa, ki paznim očesom motri
srčne udarce sedanje dobe in ki pri svoji
očetovski skrbi za vse svoje podanike brez
razlike gleda na to, da se odpravijo kri-
vice, obstoječe kjerkoli. Ali imenovane go-
spodarske stranke niso hotele razumeti raz-
logov, iz katerih je po višji volji nastal
Taaffeov načrt, ampak vse te pomisleke je
udušila skrb za se, za svoje političke ko-
risti, za svojo strankarsko posest. In zgodilo
se je takrat, kar ne bi bil pričakoval nikdo,
ki si je ohranil le trohico logičnega mišljenja:
grda sebičnost stisnila je pod jedno in isto
streho ljudi, ki so se vsikdar sovražili in se
— sovražijo še dandanes, ljudi,
kijih načela in svetovna naziranja so si v
najstrožjem nasprotju, ljudi, ki tudi v istem
usodepolnem trenutku niso imeli ničesar dru-
gega skupnega nego — skrb za svoje lastne
koristi. Kakor zvonik visoko je nasprotstvo
med strankami, ki so se združile v koalicio,
ali še viša je bila njihova sebičnost — uprav
neverjetna sebičnost. Grof Taaffe je bil na-
vadno dober računar, igral se je čisto stran-
kami, kakov se igra lokava mačka z bomo
mišiko. Ali njegova premetenost vendar ni
bila toliko, da bi bil ni z daleka mislil na
take neverjetnosti — na zvezo med ognjem
in vodo, med židovskimi liberalci in katoliš-
kimi konservativci. Grof Taaffe je bil čisto
uprav ciničen pri svojem postopanju, ker naj-
brže ni gojil mnogo vere do političke morale
naših strank, ali njegov cinizem vendar ni
bil toliko, da bi bil računal z možnostjo, da
bi stranke v svoji sebičnosti utegnile vreči
od sebe vsa svoja načela, zatajivši vso svojo
minolost.

V tem pogledu se je grof Taaffe zara-
čunal in — padel je. Združene stranke so
ga strmoglavile v strahu pred volilno pre-
osnovo. Grof Taaffe se je umaknil pred kom-
binovanim napadom, ali ostalina nje-
gova visi liki Damoklejev meč
nad onimi, ki so ga strmoglavili. Grof Taaffe
so stisnili s pozorišča, ideje pa
— ideje volilne preosnove — niso mogli
ubiti. Nasprotno: ta ideja se je polastila src
v toliki meri, da so jo morali postaviti na
prvo mesto svojega programa tudi oni, ki se
jo boje liki peklenšček kriza. Da koalicio
je vsprejela volilno preosnovo v svoj program,
ker je morala, ker so jo v to silili oziri
navzgor in navzdol, ne pa, da bi jo ho-
tela res izvesti.

In potem so sukali to vprašanje po ti-
stem znanem receptu: operi mi kožuh, a ne
zmoči ga! Dobro vedé, da navstane hrup
splošne nevolje v isti hip, ko se uveri svet,
da gospóda v resnici niti ne mislijo na izve-

denje tega vprašanja, jeli so si ubijati svoje
glave, kakó bi zvarili kako „volilno preosnovo“,
ki pa v resnici ne bi bila to, česar si žele
in po čemer hrepené vsi pravi prijatelji po-
litiških pravic in političke svobode: preosnovo
v zmislu resničnega razširjenja
volilne pravice. V dosego te svrhe se
poté koalicijska gospóda že nad poldrugo
leto, v ta jarm so vpregli tudi drugo
važno vprašanje — preosnovo davkov;
čemer posledica je le ta, da se je to posled-
nje vprašanje iznebilo svojega naravnega
značaja in se je ponižalo v sredstvo — za
politiške namene. Krivdo na tem zlu je pri-
pisati oni nemškoliberalni stranki, ki je sploh
provzročiteljica malone vsega zla v državi
naši. Nemški liberalci hote zlorabiti preosnovo
davkov v ta namen, da napravijo iluzorično
vso tisto volilno preosnovo, koja nam hoté
ponuditi, ne iz lastnega nagiba, ampak pri-
siljeni v to. Ono malo političkih pravic, koje
hoče dati na jedni strani desnica volilne
preosnove, vzela naj bi zopet na drugi strani
levica preosnove davkov. Za par novčičev
bi hoteli razbremeniti malega davkoplačevalca,
toda ne z namenom, da bi istemu olajšali
položjenje, ampak z drugim zavrtnim neme-
nom: da dobe naslov, pod katerem bi mu
mogli vzkriti volilno pravo. In tako so pre-
tvorili vprašanje, samo ob sebi toli plemenito
in važno, v golo političko sredstvo. Preosnova
davkov naj bi uničila resnični namen volilne
preosnove.

Ali stvar jim vendar ne gre izpod rok
kakor so se nadejali. Obe označeni vprašanji
dajeti toliko posla koalirani gospódi, da niti
nimajo časa misliti na prvo in najvažnejšo
nalogo vsakega parlamenta — na državni
proračun. Lepi mesec maj se bliža svojemu
koncu, a še dandanes ne vemo prav, kedaj se
prične razprava o proračunu za leto 1895 in
pričakovati nam je marveč predloge za
tretji provizorij! Kaj takega se še
ni dogodilo, odkar imamo v Avstriji ustavno
življenje!

Preosnova davkov visi med nebom in
zemljo, volilna preosnova čaka na svoj pogreb,
državni proračun pa leži v prahu proračun-
skega odseka. To je bilancija koalicio po
jeden in polletnem obstanku!

Politiške vesti.

Državni zbor. V seji poslanske zbor-
nice od minolega torka je utemeljeval posl.
Tuček svoj nujni predlog: „Odseku za
volilno preosnovo se nalaga, naj od tajnega
pododseka zahteva poročilo o volilni pre-
osnovi ter naj prične razpravljati o istem še

in preživelo, ko bi ne bili naši predniki,
morda vsled nevarnosti pred Turki ali za-
stran večje gorkote stavili svojih bivališč
tako tesno skupaj. Pakičeva in Pokačeva
hiša sta bili prav tikoma drug druge, in če-
sto se je zgodilo, da je Pakička prav tedaj
pogledala na vrata, ko je stopila Pokačka
čez prag po opravilo. Dobro jutro si nista
voščili, dober dan tudi ne, toda če se ni
jedna in druga ročno ognila, morali sta se
dregniti s komolci ali z nosom. To je bilo
sitno.

Na zadnji strani hiš imata oba soséda
skednje, hleve in dvorišče, ki je bilo največ-
krat torišče besednih vojsk, pa hudih, hudih.
Ako je Pokačka obesila sušiti perilo na držaj
malega hodnika, pa je potegnil veter in je
pometal na Pakičeva tla, začel se je pravi
boj. Seveda je bilo v nasprotnem slučaju
tudi tako, zakaj ženske — to vemo vsi —
ne tehtajo besed, ko treba sovražniku poka-
zati, kje je pravica.

Z leti se je stvar zasukala nekoliko na
bolje. Pokač je umrl, zapustivši zid, pravdo
in sovraštvo svojemu sinu, in Pakič je — to

pred Binkoštni. Nujnost tega predloga je
zbornica odklonila, ko je izjavil predsednik
odseka za volilno preosnovo, baron Widmann,
da se poročilo bode moglo predložiti že jutri.
Isto se natisne takoj in razdeli v odseku ter
objavi.

K položanju. Danes nam je došla
jako važna vest. Brezpogojne odgovornosti
za resničnost iste sicer ne moremo prevzeti,
ali to rečeno lahko, da nam je došla ed
povsem verodostojna in zanesljiva
strani. — Vest se glasi, da je vlada sklenila
odložiti na pomnejši čas rešitev preosnove
davkov!! Ako se potrdi ta vest, potem je
vendar res, o čemer so šepetali že dolgo na
vseh straneh, namreč: da vlada sama nima
mnogo nade, da bila bi davčna preosnova vspre-
jeta v tretjem branju. Kakor znano, bila
je odpovedana tudi seja permanentnega dav-
čnega odseka, ki se je imela vršiti minolega
ponedeljka. Ker je obolev poročevalec Beer,
glasi oficijelni vzrok; ker si gospóda ne
vedo pomagati iz zagate, je menda pravi
vzrok. Ta seja davčnega odseka imela je
biti usodnega pomena za davčno preosnovo
in za volilno preosnovo in po takem za se-
danji sistem. Na dnevnem redu je bil predlog
posl. Dipaulija. — Še drugo, za sedanje po-
ložjenje jako značilno vest nam je zabeležiti.
Kakor je razvidno iz vesti o seji poslanske
zbornice zagotovil je predsednik odseku za
volilno preosnovo, da se poročilo pododseka
„jutri“ razdeli in objavi. V isti hip se je pa
raznesla vest, da je tudi odsek za volilno
preosnovo odpovedal svojo sejo, v
kateri se je imelo razdeliti poročilo podod-
sekov. Namen odpovedi more biti menda
jedino ta, da zopet zavlečejo stvar za neko-
liko dni. In ne odmaknemo se menda doiti
od resnice, ako rečemo, da se gospóda najbrže
sramujejo tistega „elaborata“, ki ga je zva-
ril po tolikih naporih tisti tajni pododsek.
Celo „Neue Freie Presse“ pravi, da so se
najbrže zbal javne kritike.

Sedanji sistem ruši se torej na vseh
straneh. „Narodni Listy“ pa so prejeli poro-
čilo, da, ako pade Dipaulijev predlog v
odseku, pride isti v zbornico kot predlog
manjšine. Istega podpíšejo 30 poslancev iz
Hohenwartovega kluba, med temi tudi slo-
venski poslanci Pfeifer, Povše in Ro-
bič. V isti hip, ko podleže v tej svari Di-
pauli, prične se kriza za klub kon-
servativcev in za vso koalicio. Dotični konservativni poslanci so sklenili iz-
vajati posledice, ako pade Dipaulijev predlog
in sicer ne le v Hohenwartovem klubu, am-
pak tudi v odseku za volilno preosnovo.
V tem zmislu je dobil tudi „Il Matino“

mu moramo spoznati v čast in poštenje —
po smrti svojega soséda nehal s sovraštvom,
zakaj vedel je dobro: o mrtvem ne govori
slabo, z jezično žensko pa samo toliko, da
se je odkrižal. Vse je kazalo, da se stvar
poleže v pravi tir, ko bi stari Pokač ne bil
ostavil vsega imetja jedincemu sinu Mateju,
kateremu je mati kmalu začela iskati pri-
merno bogate neveste. A v tem poslu ji je
bila še bolj kot one nesrečne podrtine na
potu Pakičeva jedinka, lepa in prijazna
Tončka. Mateju se je namreč zdelo prene-
umno gledati daleč na okolu za nevesto. Pa-
kičeva Tončka, dá, mimo nje ni mogel z mi-
slijo, kakor se mu je tudi zdelo nemogoče
jo kadaj dobiti. Vendar se mu je zdelo, da
bi se ne mogel odločiti za drugo. Tudi bi
ne bilo napačno, ko bi se uresničila njegova
želja: podrtine bi spravili v stran, sovraštvo
zažgali in kokoši bi se svobodno šetale po
obeh dvoriščih. Pakič je tudi imovit, dá, go-
tovo nekoliko težji od Pokača. Toda, kako
premostiti sovraštvo?

(Dalje prih.)

PODLISTEK.

„Plevna pala! . . .“

Spisal Dobravec.

Montechi in Capuletti! Kodo se vas ne
spominja! Kodo se ne spominja Romea in
Julije! Grozno je bilo dedno sovraštvo
— kako nam priča sam slavni Šekspir —
grozna je bila smrt Romea in Julije, ki sta
se srčno ljubila navzlic rodbinskemu sovra-
štvu. —

V mali vasi na Slovenskem smo imeli
pred nekimi leti ne sicer Montechi in Ca-
pulette, marveč dedno sovraštvo med sose-
doma Pakičem in Pokačem. Stvar se je su-
kala nekam slično oni v Veroni, kakor nam
pripoveduje slavni Albijonec. Ne morem sicer
povedati, da je bilo nasprotstvo med Paki-
čem in Pokačem prav toliko staro kot ono
v solnčni Italiji; sporočilo nam pa vendar
naznanja, da sovraštvo ni bilo posebno mla-
doletno. To bi nam utegnile potrditi tudi ra-
zvaline starega zidu med Pakičevim in Po-
kačevim vrtom, zakaj prav oni dan, ko se je

zrušil zid, zrušeno je bilo tudi staro prijatel-
stvo med rodbinama. Nista se sicer pričala,
čegav je zid, ost vsega nasprotstva je bila v
tem, kedo spravi podrtine z lepe trate. Vsled
tega se je začela dolgoletna pravda. Zidine
je porastla trava, martinčki in druga laznina
je imela v njih varno zavetje, solnčilo se je
tam v toplih dneh tudi pisani modras, so-
raštvo se pa ni podelo. Pravda se je nam-
reč vrtela ta čas ob vprašanju: čegav ni
oni nesrečni zid. Jedenkrat jo je dobil Pa-
kič in Pokač je plačal troške, drugič je do-
bil pravdo Pokač, sosed je pa trpel troške,
seveda pravica je slepa, in težko je ugoditi
dvema strankama. Pakiču in Pokaču je bilo
sicer s tem obema ustreženo, a — razjezana
soséda sta sedaj spoznala, da sta glede zida
prav tam kot pred mnogimi leti, glede svo-
jih mošnjikov pa mnogo lajša, a podrtin
vender ni spravil nikdo strani in sovraštvo
se je paslo ter hohotalo med družinama ka-
kor plevel v dobrem svetu. Lotile so se nam-
reč obdelavati to prašanje seveda po svoje
— tudi ženske.

Ali vse to bi se bilo morda še prevleklo

brzojavko z Dunaja, da postaja namreč položeno vedno bolj zamotano. Vsa ta poročila pa potrjuje nazore, ki smo jih razvili danes na uvodnem mestu, da je namreč vprašanje volilne prenosne tesno spjelo z vprašanjem prenosne davkov, ali ti vprašaji pa z usodo koalije.

V občinskem z. stopu dunajskem vršila se je predvčerajšnja dopolnilna volitev jednega mestnega svetovalca. Izvoljen je bil antisemit Hipp. Volitev se je vršila dvakrat. Pri prvi volitvi je dobil Hipp 67, pri drugi pa 78 glasov, iz česar je sklepali, da je tudi nekoliko nemških liberalcev glasovalo za istega. Ta volitev morda ni brez pomena tudi za volitev župana. „Zveza naprednjakov“ je sicer sklenila v svoji zadnji seji, da je pri volitvi župana oddati bele listke. Ker se je pa ta sklep storil šele po živahni razpravi in le z neznatno večino in ker smemo sklepati iz volitve mestnega svetovalca Hippa, da se tudi nekateri zmernejši liberalci nagibljejo na antisemitsko stran, je vendarle mogoče, da dobi dr. Luenger potrebno večino pri volitvi župana.

Pri volitvah v Italiji si je gospod Francesco Crispi sicer priboril precej znatno večino, ali onega osebnega zadoščenja ni dobil, kojemu se je izvestno nadajal. Veselje na doseženem vseh mu greni dejstvo, da so izvoljeni vsi voditelji opozicije, vsi najhujši nasprotniki njegovi, tudi oni, koje je pometal v zapore. Zlasti ga mera peči dejstvo, da je znatno naraslo število socialistov.

Ali dejstvo, da se je sploh mogel vzdržati mož Crispijeve prošlosti, je dovelj značilno, kako nizko je padel v Italiji čut javne morale! Uboga Italija, ki ima take „rešitelje“!

Različne vesti.

Občinske volitve v Ljubljani. Pri volitvah za III. razred so bili izvoljeni stolni vikar Andrej Kalan, lastnik tiskarne Anton Klein in mesar in hišni posestnik Josip Kozak. Udeležba sicer ni bila živahna, čemur se pa ni čuditi pri sedanjih razmerah.

Volitve v mestni zastop Goriški. Te dni vršile so se dopolnilne volitve v mestni zastop Goriški. Tem povodom piše „Primorec“:

„Minolo soboto so začele mestne volitve v III. razredu. Nikdo v Gorici se ni brigal za nje. Tu ni bilo nikakih volilnih shodov, časopisi so molčali, niti kakih lepakov ni bilo videti, kakoršnih je druga leta kar mrgolelo. — Ni čuda, da je došlo le 98 volilcev, kolikor v kaki majhni vasi. Izvoljeni so bili soglasno: stolni pristav Ciani Franc, dr. Fratrik Ernest, Orzan Ant. Salvaterra Floravante in Villat Anton. Meščane vseh slojev je imenadila izvolitev o. kr. uradnika! Te volitve so krasno znamenje časa, znamenje sedanjega vladnega sistema na Primorskem. Ali mi Slovenci ne bomo tožili proti takim odnošajem, saj smo jim vajeni. Kar se nas tiče, si bomo znali pomagati sami. Kar vlada govori, to tudi vredimo in to bo imela. Bog daj srečo! Slovenci bomo od daleč gledali to odlično srečo enih in drugih!“

Čudno je pač tudi postopanje naših takozvanih konservativcev. Zares, divno razumejo ti gospodje potrebe časa! Vsako leto po jedno procesijo kam na Sv. Goro, po jedno romanje v Loreto ali v Rim, da nosijo ljudje denar iz dežele, po par brzojavk sv. Očetu ali par člankov, s kojimi se laskajo papežu in nadškofu, evo, to je vse, kar čujemo od njih. Ali je pa s tem kaj pomagano naši katoliški stvari v sedanjih resnih časih, o tem naj sodijo razsodni čitatelji sami. Da, izborni je pogodil sv. Oče, ko je poprosal mons. Alpija, — ali ima „Eco del Littoral“ kako smer? Da, ali ima sploh kako smer takozvana konservativna ali katoliška gospoda v Gorici?!

Za družbo sv. Cirila in Metoda se je nabralo v „osmici“ gosp. Bernarda Bana v Skednju 45 nvč.

Slovensko učiteljsko društvo za koperski okraj bode imelo v nedeljo dne 6. jun. t. l. ob 9. uri zjutraj v Dekanih svoj redni občni zbor z nastopnim dnevnim redom: 1.) Praktičen nastop; 2.) I. razred II. oddelka „Lastna imena“, 3.) II. razred I. oddelka „Rilčkarji posebno o trtinu“, 2. Nagovor. — 3. Razprava o nastopu. — 4. Poročilo tajnikovo. — 5. Poročilo blagajnikovo in volitev

treh pregledovalcev računov. 6. Volitev društvenega vodstva. — 7. Volitev delegatov v „Zavezo“. — 8. Sklepanost. K polnoštevilni udeležbi nanašajoče vabi ODBOR.

Pevsko društvo „Adria“ v Barkovljah priredi v nedeljo dne 16. junja t. l. veselico z igro in petjem. Program priročino v kratkem.

Prva avstrijska tovarna za izdelovanje lijoneja. Dne 28. t. m. ustanovila se je tu pod omenjenim naslovom delniška družba, katera zgradi, kakor smo že sporočili, tovarno za izdelovanje lijoneja. Delniška že vplačana, glavica je 700.000 gld. V upravnem svetu so izvoljeni: ravnatelj Julij Blum, Oskar Gentilomo, Julij Greger, Louis L. Meyer in Viktor Salem. Revizorjema: Karol Löwy in dr. Hektor Richetti. Namestnikoma revizorjev: Anton Loser in dr. Jurij Nikolich. — Po ustanovnem zboru nove delniške družbe je bila seja upravnega sveta. Isti si je izvolil Julija Bluma predsednikom in Oskarja Gentiloma podpredsednikom.

Statistika tržaška. V tednu od 19. do 25. t. m. rodilo se je v tržaški občini 84 otrok (43 moških in 41 ženskih): razun teh bilo je 5 mrtvorjenih. Umrla je 93 oseb (55 moških in 38 ženskih). V razmerju na število prebival. pride 80-06 mrtličev na vsake 1000 duš. — Zdravniški izkaz naveda med vzroki smrti: 2 slučaja škrlatice, 4 sl. davice, 23 sl. jetike, 13 slučaje vnetja sopnih organov, 2 slučaja kapi, 1 slučaj nenadne smrti, 1 samomor in 1 umor.

Pomoč Ljubljani. Pevsko društvo „Skla“ v Bakru je te dni priredilo veselico v korist Ljubljani, katera je vrgla 105 gld. 24 nvč. čistega dohodka. — Občina Vinohradska poleg Prage je bila že odposlala mestnemu magistratu Ljubljanskemu 800 gld., kot čisti dohodek na korist Ljubljani prirejane veselice, sedaj pa je dovolila še 200 gld., ter jih odposlala v Ljubljano. — V Monakovem na Bavarskem je bil koncert, ki je prinesel Ljubljani 2500 mark. — Nadalje so priposlali mestnemu magistratu izdatnejše svote: uredništvo „Sl. Naroda“ nadaljnjo zbirko 529 gld. gld. 92 nvč.; glasbeno in pevsko društvo „Zvonimir“ v Senju 192 gld. 92 nvč.; mestni urad v Mladu Boleslavi na Češkem zbirko 168 gld. 24 nvč.; županstvo v Hrudimu na Češkem zbirko 552 gld., dr. Schegula v Rudolfovem čisti dohodek koncerta tamošnjih narodnih društev 303 gld.; dr. Ant. Stanger, odvetnik na Voloskem 230 gld. 20 nvč.; županstvo v Chomutovem na Češkem 200 gld.; češko-slovenski spolek v Pragi v novič 163 gld. 8 nvč.; mestni magistrat v Inomostu 134 gld.; pevsko društvo „Kolo“ v Zagrebu 118 gld. 58 nvč.; mestni zatop v Senju 100 gld.; upravništvo „Obzora“ zbirko 234 gld. 40 nvč. itd.

Gospod Fran Pogačnik-Navaj, operni pevec v Frankofurdu doposlal je mestnemu magistratu Ljubljanskemu 415 gld. kot čisti dohodek njegovega koncerta, prirejenega svojim ubogim rojakom v korist.

Do dne 28. t. m. došlo je Ljubljanskemu magistratu vsega okoli 132.000 goldinarjev na milodarini.

17 stotink za ljubljancane!! Pišejo nam: Kaj ne, gosp. urednik, to je ogromna svota! Ali pomislite! V mali družbi pomenkovali smo se o nesreči na Kranjskem. Med nami bila je neka službenica, Slovenka. Slišala je bila pač nekaj o potresu, toda ni si mislila na tako nesrečo. Izvedla pa o vsej nesreči, gajena je bila do solz in rekla je: Jaz bi tudi rada kaj dala, ali nimam ničesar, dokler ne dobim službe; sedaj nimam niti za živež. Potem se je zamislila nekoliko in hkratu je vskliknila, potegnivši iz žepa 8½ novč.: „To, kar imam, iz sreča dam, pa ne vem, če bi vzeli ali ne.“ Izročila mi je to svotico, da jo odposljam na svoje mesto. Malo je res, ali prišlo je iz poštenega slovenskega srca.

K potresu v Ljubljanski okolici. Med ostalimi poslopji okolice Ljubljanske je trpela mnogo škode rojstna hiša pesnika Vodnika, tokozvana „kamnita miza“ v zgornji Šiški. Paviljon, v katerem je stala pesnikova soha, razdejan je popolnoma; soha je razbita. Hiša je mnogo trpela posebno v drugem nadstropju, gospodarsko poslopje bode treba popraviti. Sedanja lastnik te hiše ima škode okoli 5000 goldinarjev.

Ogledovanje bosensko-hercegovskih polkov. Nj. Vel. cesar si je dne 28. t. m. ogledal na Dunaju nameščena 1. in 4. bosensko-hercegovski pešpolk. Poveljnikoma obeh polkov

izjavil je cesar svojo zadovoljnost na dobrem izvežbanju moštva. — 3. bosensko-hercegovski polk si cesar ogleda dne 15. junja t. l.

Ljudsko štetje v Bosni in Hercegovini je bilo zaključeno z dnem 22. t. m. Izid tega štetja v posamičnih okrajih z dotičnimi zapisniki vred dospé statističnemu uradu v Sarajevu še-le okoli 15. junja t. l., vendar pa se more iz povprečnih števil soditi že sedaj, da se je prebivalstvo in število poslopj tekem zadnjih 10 let skoro po vseh okrajih pomnožilo za 20 do 24 odstotkov.

Ukraden temeljni kamen. Kaj takega pa se še ni dogodilo z lepa, kakor v Šabcu v Srbiji po noči na 25. t. m. Iz Belegrada poročajo namreč o zares originalni tatvini, ki se je dogodila v Šabcu. To lakonično poročilo sive: Dne 25. t. m. položil je kralj Aleksander v Šabcu temeljni kamen za vojašnico konjstva. Po noči pa so drzni tatovi ukradli temeljni kamen, z vsemu vzdanimi srebrnjaki in zlati. — Umevno je, da uzmo- vičem ni bilo toliko do kamna kolikor do lepih novcev.

Samomor. 17letna pestunja Angelika Mincus iz Trsta, službujoča pri živino-zdravniku g. Anerryschu v ulici Limitanea št. 25, zavdala si je predinočnem s karbolno kislino. Ko so domačini opazili, kaj se je zgodilo in poklicali zdravnika, bilo je že prepozno; nesrečnica je umrla zdravniku pod rokami. Dekle bilo je vedno jako marljivo in uzornega ponašanja; nje gospodarji bili so žujo jako zadovoljni. Mučila jo je pa bolezen v glavi in tudi zobje so jo večkrat tako hudo boleli, da je bila deklica skoro brezumna. Bržkone so jo velike muke dovele do tega, da je ulomila omaro, v kateri ima živinozdravnik shranjena zdravila, vzela steklenico strupa ter končala svoje muke na vse veke. — Na lice mesta je došla zdravniško-sodnijska komisija, ki je ukazala prepeljati truplo samomoriške na stanovanje nje matere v ulici Sette Fontane št. 85.

Otrok sit — življenja. 15letni Pavel Pogačnik, stanujoč v ulici Giulia št. 33, dobil je v šoli slabo spridevalo in zaradi tega sklenil je — umreti. Kupil si je v neki prodajalnici mirodij za dva nč. „strup“ — kakoršnega, tega otrok ne vé, — ter izpil ta „strup“ na malinovu. Našel ga je nek stražar blizu „Compo Marzio“, kjer se je deček zvijal valed bolečin v želodcu. Spremil je dečka v bližnjo lekarno, kjer so mu dali nekaj užiti, da mu potolažijo bolečine. Potem so obvestili dečkove starše o dogodku. Prišel je fantičev oče in ga vzel s seboj.

Najdeno novorojeno dete. Predinočnem našel je vratar hiše št. 2 na trgu Giuseppe-pina na stopnicah v I. nadstropju iste hiše ležeče, v papirju zamotano truplo novorojenega otroka ženskega spola. Obvestil je o tem policijo in ista pozvala je zdravnika in sodnijsko komisijo na lice mesta. Komistja jo dognala, da je bilo dete rojeno istega dne zjutraj in sicer živo in zdravo. Odredila je, da se truplo novorojenca razpara, da se z gotovostjo dožene pravi vzrok smrti. Brezsrčno mater išče policija.

Dva blaznenca. 37letni težak Pavel L. je predvčerajšnjem nenadoma zblaznel. V zagati Punta del Forno hotel si je ob zidovju razbiti glavo. Mimoidoči ljudje se ga komaj ukrotili in držali, dokler je prihitel g. Treves, ki je nesrečnika odpeljal v bolnišnico. — 51letni upokojeni stražar Gothard N., stanujoč v ulici Pozzo bianco št. 2, je tudi predvčerajšnjem zblaznel. Hotel je po vsej sili, da mora priti škof k njemu blagosloviti ga. Tega nesrečnega je spravil zdravnik z zdravniške postaje pod neko pretezo v bolnišnico.

Policijsko Organi komisarijata v ulici Scussa zaprli so poleg že znanega zidarja Vidalijske (Glej policijske vesti v poslednjih dveh št. „Edinosti“). Ur. tudi 32letnega nakladatelja (štivatorja) Ivana Lesnjaka z Grete ter 21letnega zidarja Karla Saneina, katera sta na sumu, da sta v znanem pretepu ranila Petriča in Rapotca. Omenjumo še, da se vročkovni Vidali zave pravo za pravo „Vidali“. Ponavljamo, da je pretep navstal vsled psov, izšlih od Vidalove družbe, ki je svoje sonarodnjake pozdravil s „ščavi“! — Rallijem zemljišču so prijeli 15letnega Evgena P. iz Trsta, ki je na sumu, da je izvršil več malenkostnih tatvin — 35letnega brezposelnega urarja Ferdinanda Cizsek-a iz Budimpešte so zaprli, ker se je klataril brez imetja po mestu. Pri njem so našli 20 nvč.,

s katerimi se je hotel siromašni urar izkazati, da „ni brez imetja“. — 13letnega postopača Viktorja Česnika iz Postojine, stanujočega v ulici Molino a Vento št. 22, kateri je bil že pred dvema dnevnoma pobegnil svojim roditeljem, našli so stražarji spečega v saretischn hiše št. 24 omenjene ulice. Mallega postopača iskali so njegovi sorodniki v strahu, da se mu je pripetila koja nesreča.

Koledar. Danes (30.): Ferdinand, kralj; Feliks L., papež. — Jutri (31.): Angela M., devica; Kancijan s tov. — Prvi krajec. — Solnce izide ob 4. uri 21 min., zatoni ob 7. uri 34 min. — Toplota večraj: ob 7. uri zjutraj 19.5 stop., ob 2 uri popoldne 26.5 stop. C.

Najnovije vesti.

Trst 29. Deželnega sodišča svetnik Fran Legat je imenovan višjega deželnega sodišča svetnikom. Čestitamo!

Trst 29. Občni zbor družbe državnih železnic je sklenil izplačati dividendo 33 frankov na delnico.

Linc 29. Danes se je vršilo slovesno otvorjenje novega muzealnega poslopja. K slavnosti je dospel tudi cesar, kojemu je ljudstvo prirejalo navdušene ovacije. Cesar si je ogledal tudi novo stolno cerkev ter Fran Josipovo narodno in meščansko šolo, ki se je bila zgradila povodom 40letnega jubileja cesarjevega. Cesar je ostavil Linc med nepretrznimi ovacijami in živio klici prebivalstva.

Trgovinske brzojavke.
Buitmpetta. Pšenica za jesen 7.63 7.64
Pšenica za maj-juni 1.95 7.41 do 7.49 Oves za jesen 4.01—6.08 Rž za jesen 6.65 6.67 Keraza za maj-juni 6.42—6.44 za juli-avgust 6.52—6.54
Pšenica nova 9.1 7.5 kil. f. 7.50—7.55 od 79 kil. f. 7.60—7.65 od 80 kil. f. 7.65—7.70 od 81 kil. f. 7.70—7.75 od 82 kil. f. 7.75—7.75.
Jedman 6.65—8.10, prosa 6.20—6.30, rž nova 6.35—6.45
Pšenica: Prodaja 250.00 mt. stot., Vreme: lepo
Praga. Notarizirani slalokor za maj f. 18.45, nova letina 18.50.
Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst in a carino vrod, odpošiljatelj precej f. 29 — 29.50. Maj sept. f. 29.50—30.— Concedé 29.75—30.— Cestvori 30.50—31.— V glavah (solih) 31.—32.—
Kavir. Kavir Santos good average za maj 96.75, za september 94.75.
Hamburg. Santos good average za maj 17.— september 16.25 december 14.25.

Dunajska borza 29. maja 1895			
	včeraj	danes	
Državni dolg v papirju	101.40	101.45	
„ „ „ v srebru	101.80	101.85	
Avstrijska renta v zlatu	123.30	123.25	
„ „ „ v kronah	101.50	101.50	
Kreditne akcije	400.95	402.75	
London 10 let.	121.90	121.85	
Napoleoni	9.66 1/2	9.64	
20 mark	11.91	11.90	
100 italj. lir	46.10 1/2	46.01	

Veliki izbor
na novo prispelih
Ovratnic za gospode
najnovije noše
V VELIKI IZBORI

se dobijo po nizkih cenah pri
novi tvrdki
AITE & ZADNIK
T R S T
Via Nuova na voglu S. Lazzaro

I. M. LAVRENČIČ.
Nova Tržaška tvornica gas. voda, ulica Rossetti št. 1
dvorišča Razpočila po krčmah v mestu velike steklenice po 5 nvč. in male po 3 nvč., pasarete razbaže po 5 nvč.
Slavnemu slovenskemu občinstvu se prav toplo priporoča podpisani

I. M. Lavrenčič.
OTVORITEV
znanega
Kopališča Buchler
bodo
v soboto dne 1. junija.
Udova Adolfa Buchler.